

Artie gražiausė, paslaptlingiausė metu kalėnduorėnė švėntė – Kalėdas, vo so anuom karo ėr Kūčės.

Nu sena tas metu parsilaužėma iš tomuos i švėisa laiks liuo būtė ivairiausės padavėmās, prietarās apipints. Sava laiko liaudės tautuosaka aple anus rinka, užrašinieję vėns iš žīmiausiu Žemaitėjės kraštuotīrininku Mickevīčė Juozos. Anuo raštu, sauguomu ivairiūs Lietovuos muziejūs, bėbliuotekuos dvė knīngas „Tėvų ir protėvių žemė“ sodarė ėr 2007–2008 m. išleida VO „Regėjuonu kultūrėniu inicitīvu centros. Knīngu sodarītuoję ėr leidības vadoovė – Mukienė Danutė.

Daug J. Mickevīčiaus sorinktū ženiū aple tradicėnės žemaitiu švėntės īr sodieta tuos knīnguos. Dā daugiau anū dā nier paruošta spaudā ėr išleista. Šėndėin spausdėnam tik maža dalelė tuo, kou J. Mickevīčė ėlgus metus kruopštė rinka, užrašėnieję ėr kaupė.

KŪČIOS, KALĖDOS

JUOZAS MICKEVIČIUS

Kasmet krikščionys švenčia Kristaus gimimą arba Kalėdas. Tai viena pačių svarbiausių krikščioniškų švenčių, skirta Kristaus kultui. Kalėdos gruodžio 25 d. švenčiamos nuo IV amžiaus. Iki to laiko krikščionys nešvėsdavo Kristaus gimimo švėntės, nes manė, kad tai yra pagonybės liekana. Krikščionys seniau švėsdavo tik Krikšto dieną – sausio 6-ąją.

Seniau žemaičiai, atlikdami svarbiausius ūkio darbus, talkininkaudami, švėsdami šeimos švėntes – krikštynos, vestuvės, laidotuvės ir kalendorines, religines švėntes – Kalėdas, Užgavėnes, Velykas, laikydavosi šiam kraštui būdingų, iš senovės išlikusių papročių. Jos skyrėsi nuo kasdieninių papročių ir atskleidavo tautos pasaulėjautos savitumą.

Žemaičiai tiki, kad Kūčių vakarą gamta įgyja nepaprastų savybių, ir žmogui, mokačiam jas pažinti, gam-

Kalėdos... Danutės Mukienės nuotraukos

ta gali atverti daug paslapčių. Kūčių vakare žemaičiai, kad ir paprastieji ir nereikšmingieji įvykiams buvo labai jautrūs. Jie iš įvairių reiškinių spėdavo (burė) savo ateitį. Įvairūs žemaičių Kalėdų papročiai, burtai yra atėję iš pagonybės laikų. Žemaičiams priėmus krikščionybę, daugelis senovinių pagoniškų papročių, t. y. burtų bei prietarų, buvo pritaikyta katalikų gyvenime, taip pat ir švenčiant Kalėdas. Tai padėjo šiems senoviniams pagoniškiems papročiams, burtams ir prietarams išlikti iki mūsų laikų.

(Nukelta į 12 p.)

Kalėdų laukimu gyvena ir kapinės. Telšiai. 2006 m. Danutės Mukienės nuotraukos

(Atkelta iš 11 p.)

Žemaičių Kalėdų burtai bei prietarai turi daug bendro, bet kiekvienoje apylinkėje jų jie yra šiek tiek ir skirtingi. Vienoje apylinkėje burtų bei prietarų yra daugiau išlikę, kitur – mažiau. Publikacijoje pateikiami Akmenės, Mažeikių, Tryškių, Platelių, Viešnių, Ylakių, Pikelių, Alsėdžių, Plungės, Telšių, Šilalės, Tauragės, Kaltinėnų, Skaudvilės, Laukuvos, Kvėdarnos, Rietavo, Tverų, Raseinių, Kražių ir Betygalos valsčiuose išlikę

žemaičių Kalėdų burtai bei prietarai, susiję su vestuvėmis. Jie iki šiol vis dar yra populiarūs.

Nuo senų laikų gyva advento tradicija. Žemaičių krašte advento metu nutyla dainos, vakarais jaunimas nevirtdo muzikos ir vengia triukšmingų pasilinksminimų. Adventas – tylaus susikaupimo laikas. Šiuo laikotarpiu Bažnyčia ir jaunavedžių nesutuokia. Liaudies priežodis sako, kad „per adventą – dvasia šventa, per Kalėdas – į zalietas“ (Plateliai). Jei advente piršlys mėgintų į piršlybas važiuoti, tai tas piršlys ar jo vaikai gali nebilyiais tapti (Laukuva 8).

Kūčios

Jei mergina nori sužinoti, kurioje pusėje gyvena jos mylimasis, Kūčių vakarą eina į lauką žiūrėti, iš kurios pusės vėjas pučia; toje pusėje yra jos mylimasis (Tverai 34; Šilalė 82).

Kūčių vakare mergaitės neša šuniui lakti. Jei šuo palakęs suloja, atjos kavalierius su piršliu iš tos pusės, į kurią šuo buvo nusigręžęs lodamas (Skudvilė 40).

Mergaitės, pavalgiusios Kūčių vakarienę, išeina į lauką ir klausosi, kurioje pusėje šunys loja; iš ten „mėsėdyje“ atvažiuos kavalierius. Spėja ir koks atvažiuos, nes savo simpatiją nujaučia (Ylakiai 71).

Kūčių vakare mergaitės, išsišlavusios kambarius, neša išpilti sąšlavas. Išnešusios klausosi: kurioje pusėje išgirsta šunis lojant, iš ten atvažiuos kavalierius (Šilalė 1, 54, 55, 62, 63, 66, Laukuva 2, 9); iš tos pusės atvažiuos piršliai ir iš tos pusės bus bernelis, kuris ją ves (Laukuva 19).

Kūčių vakare merginos neša medžius. Jei porose įneša, tai nakties 12 val. eina klausytis, kurioje pusėje šuo loja, – iš ten atvažiuos piršliai (Viekšniai, LTA 69 (112)).

Mergaitės, kurios nori ištekėti, visos Kūčių savaitės sąšlavas palieka trobos kerčioje. Kūčių naktį 12 val. sąšlavas išneša laukan ir prie pelenų krūvos klausosi, kurioje pusėje šunys loja, iš tos pusės atvažiuos piršliai arba kavalieriai į zalietas (Plateliai 81, Skudvilė 37); ant pelenų krūvos stovėdama klausosi, kurioje pusėje šunys loja, – iš tos pusės atvažiuos zalietai (Plateliai 72).

Kūčių vakare mergaitės, norėdamos sužinoti, iš kur atjos jaunasis, paima žiedą, plauką ir stiklinę. Tada žiedą paveria ant plauko, žiedas pradeda sukstis, muša į stiklinės šoną. Žinoma, plaukas yra užvyniojamas ant piršto ir įtemptas skersai stiklinės. Į kokią šoną žiedas muša, iš tos pusės atvažiuos jaunasis (Šilalė 79).

Kūčias pavalgius, mergos išeina laukan ir barškina

šaukštais. Kurioje pusėje los šunys, iš tos pusės atvažiuos kavaličius (Laukuva).

Kūčių vakare merginos, išėjusios lauk, supurto tvorą, ir, jei kurioje nors pusėje išgirsta šunis lojant, tiki, kad iš ten atvyks piršliai (Šilalė, 78).

Mergaitės, norėdamos sužinoti, iš kurios pusės atjos kavaličiai, Kūčių vakare neša laukan sąšlavas ir, jas pildamos, klausosi, kurioje pusėje šunys loja, – iš tos pusės atjos piršlybų būsiamasis vyras. Jeigu šunys neloja, tai dar tais metais neištekės (Skaudvilė 41, Šilalė 6).

Kūčių vakare po saldžiosios vakarienės merginos klausosi šuns lojimo. Jei tuo metu kurioj nors pusėj suloja šuo, į tą pusę ištekės (Kražiai LTA 303 (126)).

Kūčių vakare mergaitės paima didelį gabalą popieriaus, suspaudžia jį į kamuoliuką ir, padėjusios ant kėdės ar kitur, uždega. Reikia popieriuko gabaliuką taip padėti, kad, jam sudegus, šešėlis kur nors atsimuštų. Jei šešėlis pasidarys panašus į raitelį, piršliai atjos (Plungė, LTA 284 (71050)).

Jei mergaitė nori sužinoti, kurioje pusėje gyvena jos mylimasis, Kūčių vakare paima šliūbinį (vestuvinį) aukštinį žiedą (kitokio negalima), pririša prie savo plauko ir leidžia į stiklinę taip, kad jis nesiektų stiklinės dugno. Palaukia, kol nebejudą. Po to, jei žiedas skambteli į kurią nors stiklinės kraštinę, žiūri į kokį, nes tikima, kad iš tos pusės atvažiuos arba toje pusėje gyvena mylimasis (Laukuva 18).

Kūčių vakare mergaitės eina klausytis, bene išgirs skambalą skambant. Jei išgirsta, tiki, kad atvažiuos piršliai, o gal ir ištekės (Laukuva 8).

Jei kavaličius (mergina) nori sužinoti, iš kurios pusės (ir kokią) merginą gaus, turi uždegti degtuką ir jį

Ledo skulptūros kartais Kalėdų proga papuošia ir mūsų sostinę Vilnių. Danutės Mukienės nuotrauka

stačiai laikydamas sudeginti. Degtuko anglis nusvyra į vieną ar antrą pusę. Į kurią pusę nusvyra, iš tos pusės jaunikaitis merginą ves. Jei anglis lieka stati, iki kitų Kalėdų neapsives (neištekės). Taip buria vyrai ir moterys (Plateliai 81).

Kūčių vakare vienas asmuo, kitiems nematant, įkiša į maišą kelnių bei marškinių ir duoda kitiems traukti. Jei ištraukė kelnes – ištekės (ves), marškinius – mažo

(Nukelta į 14 p.)

Kalėdų laukimu gyvena miestas... Danutės Mukienės nuotrauka

Kalėdų eglė uždegama šventės išvakarėse. Danutės Mukienės nuotrauka

(Atkelta iš 13 p.)

susilauks. Plungė LTA 234 (710*6).

Kas nori sužinoti savo ateitį, Kūčių vakare degina suglamžytą popierių ir iš sudegusio popieriaus šešėlio spėja ateitį (Plateliai 72).

Padeda ant apverstos lėkštės dugno suglamžytą popierių, uždega jį. Sudegus neša prie sienos ir žiūri į anglies šešėlį. Jei matosi arklys su vežimu, ištekes, o jei vienas vežimas, – ne (Laukuva 2).

Jei mergina ar vaikinai nori sužinoti, ar ištekes (ves), Kūčių vakare degina pakulų kamuoliukus. Jei kamuoliukas degdamas kyla į viršų – ištekes (ves), jei nekyla – neištekes (neves) (Šilalė 50, 61); tais metais mergina ištekes (vaikinas – ves), o jei leidžiasi žemyn, neištekes (neves) (Kvėdarna, Barškys).

Kūčių vakare mergaitės, norėdamos sužinoti, ar ištekes, traukia iš stogo šiaudą (ilginį). Kuri ištraukia ilgą ir nariuotą šiaudą, ta ištekes ir ilgai gyvens (Šilalė 38), kuri ištraukia su varpa, – ištekes, o ta, kuri ištraukia šiaudą be varpos, – neištekes (Laukuva 2, Skaudvilė 41).

Mergaitė, norinti išteketi, Kūčių vakare išeina laukan, ir, jei išgirsta, kad kas nors šunį arba katę varo lauk iš trobos, tai ištekes ir – atvirkščiai (Šilalė 60).

Kūčių vakare paimamos trys kepurės. Po viena pa-

kišamas rožančius, po antra – žiedas, po trečia – truputis žemių. Priėjusi mergina apverčia kepurę. Jei atverčia žiedą, ištekes, jei rožančių, liks davatka, jei žemes, mirs (Raseiniai LTA 482, 391).

Mergaitės Kūčių vakare deda į pečių batus. Paskui skaito, kiek tų batų. Jei jų yra poromis – ištekes, jei ne poromis – neištekes (Šilalė 38).

Kūčių vakare mergaitės meta šlepetes per tvorą. Jei šlepetės smailagaliu žemyn nukrenta – ištekes ir – atvirkščiai (Šilalė 52).

Mergaitės Kūčių vakare spiria nuo kojos klumpes į duris. Jei pataiko smailagaliu – ištekes, jei šonu ar kulnim ir kt. – neištekes (Skaudvilė 41).

Mergaitės, norėdamos sužinoti, ar ištekes, Kūčių vakare, atsisėdusios trobos gale, spiria į duris šlepetę. Jei šlepetės smailiagalys atsisuka į duris – ištekes, jei ne smailiagalys – neištekes (Šilalė 51, 60).

Kūčių vakare mergina ar vaikinai atsisėda prieš duris ir meta klumpę per galvą. Jei klumpė nukrenta pirštu galais į trobą – neištekes (neves), samdinys liks vietoje (Ylakiai 80).

Kūčių vakare mergaitės deda ant grindų kurpes nuo galinio trobos lango iki durų. Jei korpės (porinis skaičius) užsideda ant slenksčio – ištekes (Skaudvilė 45); ta mergina, kurios batuko porinis skaičius siekia slenksčių, ta ištekes (Skaudvilė 43).

Kūčių vakare merginos (vaikiniai) paima kibirą su vandeniu ir į vandenį lašina vašką. Šaldamas vaškas sudaro figūras. Jei susiformuoja kavalieriaus su pana figūra – ištekes (ves), jei vaikas – tai mergiotė pasigaus vaiką (Laukuva 2, 3, 4, 5, Šilalė 1), jei vaškas subėga į gabalą – mergina ištekes už turtingo vyro (Šilalė 58), jei iš vaško išsipila stalas ir daug galvelių – tai mergina ištekes, berniokas ves (Laukuva 18).

Kūčių vakare mergaitės (arba vaikinai) pila į šaltą vandenį ištirpintą ciną (alavą) ar šviną ir iš susidariusios formos spėja: žiedas – laimė, vestuvės (Rietavas 30, Kaltinėnai 12, Tverai 34, Skaudvilė 44, 45).

Kūčių vakarienę pavalgiusios merginos ar vaikinai paima bliūdą (dubenį) vandens, ant jo krašto padeda žiedą, grabnyčių žvakę ir pinigą atskirose vietose. Kiekviena mergina, vaikinai įmeta į vandenį medžio anglį, kurią įsuka aplink ir paleidžia. Jei anglis sustoja prie žiedo – ištekes (ves), jei prie pinigų – tai turtinga taps, o jei prie žvakės – mirs (Ylakiai 71).

Mergaitės ar vaikinai Kūčių vakare pasirenka sau simpatijas, pasiima bliūdą vandens; bliūde ranka įsuka vandenį, įmeta dvi anglis. Tuo metu mergaitė turi galvoti apie savo išsirinktąjį kavalierių, o vaikinai – apie savo paną. Jei anglis suksis visą laiką krūvoj kartu, kol vanduo sustos judėjęs, – juodu susidraugaus ir susituoks (Skaudvilė 43), o jei suki-

busios anglis išsiskirs, tai draugystė iširs (Šilalė 53).

Mergaitės Kūčių naktį 12 val. niekam nematant velka apie trobą tris kartus akėčias ir žiūri pro langą į trobos vidų. Ką paskutinį kartą vilkdamos akėčias pamato troboj, tas ir išsipildo: jei vaikiną pamato – ište­kės, o jei nieko nemato – neištekės (Šilalė 48).

Kūčių vakare mergaitės nežiūrėdamos traukia iš po kamino po vieną vištą. Jei ištraukia seną vištą – liks senmergė, jei jauną vištą – ište­kės, jei seną gaidį iš­traukia – už senbernio ište­kės (Šilalė 38).

Kūčių vakare apkabina pagalius. Jei po porinį skai­čių pagalių apkabina – apsives, o jei liekis (neporinis skaičius) – neapsives (Mažeikiai LTA 69 (169)).

Kūčių vakare mergaitės, išėjusios į lauką, skaito žiogrius porom. Jei poromis – ište­kės, o jei vienas lieka be poros – neištekės (Laukuva 9).

Kūčių vakare mergaitės skaito kiemo statinių stulpe­lius (arba: tvoros mietus). Jei poromis – ište­kės, o jei vienas lieka – neištekės (Šilalė 38).

Kūčių dieną mergaitės eina malkų vogti. Paskui skai­to. Jei poromis – ište­kės (Šimkaičiai LTA 482 (153)).

Jeigu mergaitės nori sužinoti, ar ište­kės, ar ne, atneša į vidų malkų ir skaito. Jeigu išeina lyginis skai­čius – ište­kės, jei nelyginis – neištekės (Girkalnis, Rsn. LTA 482 (31)). Geriausia, kad malkos būtų vogtos – iš svetimos pastogės paimtos (Plateliai 83).

Mergaitės Kūčių vakare nuo trobos (kambario) galo iki slenksčio deda pėdą prie pėdos. Jeigu ant slenksčio už-

deda dešinę koją – ište­kės, o jei kairę – ne (Šilalė 60).

Kūčių vakare lašinamas vaškas į vandenį. Jei van­deny vaškas sušoksta į dvi žmogaus figūras, tais me­tais ište­kėsi (vesi), jei sušoksta į vieną – priešingai, o jei į karstą – mirsi (Laukuva 7).

Kūčių vakare mergaitės pila į vandenį ištirpintą švi­ną. Jei švinas subėga į vyro figūrą – tais metais ište­kės, jei subėga į vaiko figūrą – susilauks vaiko (Šilalė 45).

Kūčių vakare mergaitės išsipeša iš savo kasų plau­ką, perkiša juos per šliūbinį (vestuvinį) žiedą, įleidžia į tuščią stiklinę. Kiek kartų žiedas, atsimušęs į stiklinę, suskambės, po tiek metų ište­kės (Šilalė, 46, 47).

Mergaitės, norėdamos sužinoti, kada ište­kės, Kūčių vakare iš stogo traukia šiaudus (ilginius). Kiek jų iš­traukia, už tiek metų ište­kės (Raseinių m. LTA 482 (187)).

Merginos Kūčių vakare eina į tamsų tvartą avių gau­dyti. Kuri sugauna aviną, ta tais metais ište­kės, o jei avį – priešingai (Šilalė 65).

Po Kūčių vakarienės merginos, vaikinai kiekvienas padaro po tris pakulinius rutuliukus, padeda juos ant stalo ir greit visus iš eilės padega. Jei rutuliukai ne­judėdami sudega – padegėja (-as) neištekės, neves, o samdiny – pasiliks toje pačioje vietoje. Jei rutuliukai degdami pakyla aukštyn – tais metais ište­kės, ves, o samdiniai – į kitą vietą persikels tarnauti (Ylakiai 71, 80).

Jei mergina suspėja pasakyti žodį „pora“ Kūčių va­kare, prieš pat varpams suskambant, tai tais metais

(Nukelta į 16 p.)

Kalėdoms reikia pramogų, gražių reginių...
Danutės Mukienės nuotrauka

(Atkelta iš 15 p.)

ištekės. Jei nespėja – ne (Laukuva 19).

Seniau žemaičiai labai tikėjo sapnais. Ypač reikšmingu jie laikydavo Kūčių nakties sapną. Atsikėlę Kalėdų ryte vienas kitam pasipasakodavo, kas ką naktį sapnavo. Iš sapno spėdavo savo likimą ir kokie bus ateinantys metai. Jaunuomenė iš sapnų dar spėdavo ir apie vedybas (Plateliai 73).

Mergaitės Kūčių vakare susiriša du šakaliukus, pasideda po pagalve ir sukalba trejus poterius. Naktį susapnuoja savąjį (Laukuva 20).

Kūčių vakare eidamos miegoti mergaitės nusiprausia burną, bet nenusišluosto veido. Naktį sapne ateina jos kavalierius nušluostyti veido (Šilalė 60).

Mergaitė padaro iš pagaliukų šulinio modelį. Kūčių vakare įdeda jį į stiklinę su vandeniu ir, eidama miegoti, pasideda po pagalve. Tiki, kad naktį susapnuos save, stovinčią prie šulinio, ateis jaunikaitis ir paprašys vandens, paskui pasakys savo vardą ir pavardę (Šilalė 77).

Mergaitė, norėdama sužinoti savojo vardą, Kūčių vakare, eidama miegoti, po pagalve pasideda šukas. Jei sapne jai vyriškis sušukuoja kasas ir, eidamas pro duris, pasisako savo vardą, už to ir ištekės (Skaudivilė 41).

Mergaitė Kūčių dieną nieko nevalgo. Vakare suvalgo tris silkes. Kas sapne paduos jai gerti, tas bus jos vyras (Tverai 32).

Kūčių naktį mergaitė savo miegamajame pasideda praustuvę su švariu vandeniu, rankšluostį, muilo (dar nenaudoto gabalą), šukas ir veidrodi. Jei naktį sapne mato besiprausiantį kavalierių, tas jis bus jos vyras (Ylakiai; Kaltinėnai 14).

Mergaitė, norėdama pamatyti savo būsimąjį vyrą, Kūčių vakare, eidama miegoti, pasideda prie lovos bliūdą (dubenį) vandens ir rankšluostį. Kas naktį sapne ateina praustis, tas bus jos vyras (Skaudivilė 43).

Jei vyras turi daug mylimųjų ir nežino, kurią vesti, Kūčių vakare, eidamas miegoti, ant kortelių parašo visų mylimųjų merginų vardus ir korteles pasideda po pagalve. Kurią merginą naktį sapne vyras pamato, tą ir veda (Ylakiai 71).

Mergaitė, norėdama sužinoti, už kokio vyro ištekės, Kūčių vakare, eidama miegoti, suvalgo silkę. Kuris vyriškis naktį per sapną atneš gerti, už to ištekės (Rietavas 28).

Jei, mergaitė nori sužinoti, už ko ištekės, Kūčių dieną nei geria, nei valgo, naktį, eidama miegoti, nepersišegnoja, nesimeldžia ir po pagalve pasideda lėkštę su avižomis. Jei susapnuoja artoją, vaikiną, kuris pašeria arklį avižomis, už to vaikinio ištekės (Kaltinėnai 13).

Kūčių vakare mergaitės (vaikinai) po lova pasideda pilną bliūdą (dubenį) vandens. Skersai bliūdo (dubens) uždeda balaną (skalą). Jei naktį sapne stovi prie tven-

kinio (kūdros), per kurį permestas tiltas ir per tą tiltą ateina žmogus, tai jis bus mylimasis. Jei tas mylimasis prieina tiltu prie merginos, ištekės, o jei žmogus pasilieka ant vidurio tilto, tai neištekės (Šilalės 61); jei per kūdrą lieptu einant mergaitė susitinka su vaikinu (mylimuoju ar nepažįstamu vyriškiu), tais metais ištekės, o vaikinas ves (Ylakiai 71).

Mergaitė Kūčių naktį, eidama miegoti, po pagalve pasideda veidrodi, šukas, užminga nepintomis kasmis. Jei naktį sapne atėjęs mylimasis ar šiaip nepažįstamas vaikinas, žiūrėdamas į veidrodi, šukuojasi, o mergaitė taip pat šukuojasi ir pinasi kasas, už to tais metais ištekės ar tą ves (Ylakiai 71).

Kūčių vakare mergaitės, eidamos miegoti, parašo į korteles 12 kavalierių vardus ir pasideda po pagalve. Jei naktį susapnuoja vaikiną užrašytu vardu ir pabudusi ištraukia kortelę su tuo pačiu vardu, už to kavalieriaus ištekės (ves). Jei naktį nieko nesapnuoja, tais metais dar neištekės (Šilalė 38).

Kūčių vakare vaikinai pasėja (paberia po lova) linų sėklų. Jei sapne pamato linus beraunančią mergaitę ar savo mylimąją – tais metais apsives, o jei jos nemato – neapsives (Ylakiai 71).

Merginos Kūčių vakare, eidamos miegoti, pasikiša po pagalve vyro kelnes. Kokį vyriškį sapne pirma pamatys, už to ištekės (Šilalė 48, 59, 67).

Kūčių vakare mergaitės, eidamos miegoti, po savo lova pasėja avižų. Jei sapne pamato savo mylimąjį ar nepažįstamą vaikiną bepjaunantį avižas, tai už jo tais metais ištekės. Jei nieko apie avižų pjovėją nesapnuoja, tai tais metais liks netekėjusi (Ylakiai 71).

Kūčių naktį, kai mergina eina miegoti, susirašo į 12 kortelių žinomų vyrų vardus. Jei sapne mato gražų ar negražų vyrą, tai pabudusi traukia iš pagalvės kortelę. Su koku vardu ištraukia kortelę, toks bus būsimąjo vyro vardas (Šilalė, 68, 75).

Kūčių vakare reikia išlupti obuolio žievę jos neįpjovus, kad netrūktų, ir ją mesti per galvą. Kokia raidė susidarys iš žievės, tokia bus pirmoji mylimojo vardo raidė (Laukuva 4).

Kūčių vakare merginos, norėdamos sužinoti savo būsimąjo vyro vardą, eina klausti vyro vardo. Kai susitinka kokį vyrą ar vaikiną, tai klausia jo vardo. Kokį vardą pasako, toks bus ir jos vyro vardas (Šilalė 49).

Po Kūčių vakarienės mergina išeina lauk ir, kai sutinka pirmutinį vyrą, klausia: „Kaip tavo vardas?“ Koks yra jo vardas, toks bus ir jos vyro vardas (Šilalė 68).

Kūčių vakare ant trijų lapelių parašomi labiausiai patinkančių vyrų vardai. Kiekvienas lapelis prisegamas vis prie kito cibulių (svogūnų) vainiko. Merginos vyro vardas bus toks, koku buvo pažymėtas vainikas, kuriam svogūnai pirmiausiai sudygo. (Laukuva 2).

Kai mergina su koku nors vaikinui yra susidraugavusi ir nori žinoti, ar jis ją ves, lapkričio mėnesio 25 dieną įmerkia į butelį su vandeniu žalią vyšnios šakutę. Jei įmerktoji šakelė iki Kalėdų pražysta, tai už to vaikiną, su kuriuo draugauja, ištekės, o jei vyšnios šakelė išsprogsta ir nuvysta, tai už jo neištekės (Šilalė 77).

Jeigu mergina nori sužinoti savo vardą, parašo ant devynių kortelių po vieną vyro vardą. Kūčių vakariene valgydama traukia kortelę, Koks ant kortelės yra parašytas vardas, toks bus ir jos bernelio vardas (Raseinių m., LTA 482 (187)).

Kūčių vakare merginos parašo ant kortelės kavalierių vardus ir sudeda į dėžutę. Nežiūrodamos traukia po vieną kortelę. Su koku vardu kortelę ištraukia, tokiu vardu vyrą gaus (Šilalė 46).

Mergaitė, norėdama sužinoti, koks bus jos vyro vardas, Kūčių naktį, eidama miegoti, po pagalve pasideda maldaknygę (Visų Šventųjų litaniją). Kokį šventojo vardą naktį randa maldaknygėj pabrauktą, toks bus ir jos vyro vardas (Kvėdarna 27).

Mergaitė, norėdama sužinoti savo mylimojo vardą, parašo ant kortelės vyriškių vardus (kiekvieną vardą ant trijų kortelių). Jei mergaitė, naktį pabudusi, nežiūrodama ištraukia tris korteles ir ant tų kortelių vis kartojasi tas pats vardas, toks bus ir jos mylimojo vardas (Šilalė 70).

Kūčių vakare merginos parašo ant kortelių 12 kavalierių vardus, pavardes ir, eidamos miegoti, pasideda

tas korteles po pagalve. Naktį pabudusios jos traukia tas korteles. Galima traukti tris kartus. Vienas iš trijų vardų, parašytų ant kortelių, bus tavo išrinktojo vardas (Kvėdarna 22).

Mergaitės, norėdamos sužinoti savo mylimojo vardą, Kūčių vakare parašo savo apylinkės simpatijų (vaikinių) vardus ant kortelių. Eidamos miegoti tas korteles jos pasideda po pagalve. Naktį pabudusios traukia 1 kortelę iš po pagalvės. Koks vardas bus ant kortelės parašytas, toks bus ir vyro vardas (Skaudivilė 45).

Mergaitės, norėdamos savo vardą sužinoti, eina prie lango, kur yra daug vyrų, ir klausosi, kol išgirsta pirmą vyro vardą. Turi klausytis tol, kol tą patį vardą išgirsta ištariant tris kartus (Girkalnis LTA 482 (247)).

Kūčių vakare mergaitės į lėkštę įpila pelenų. Paima stiklinę su vandeniu. Tada į stiklinę vandens panardina auksinį jungtelių žiedą (kitokio negalima). Virš lėkštės su pelenais ir stiklinės su žiedu pakabina veidrodį. Žiūrint į veidrodį žiedo vidury galima pamatyti visą savo ateitį. Jei matai rūtų vainikėlį – ištekėsi, jei grabą – mirsi, jei šv. Panelę Mariją – eisi į vienuolyną (Betygala LTA 482 (95)).

Mergaitės po Kūčių, norėdamos pamatyti savo būsimąją laimę, paima tyro vandens pilną stiklinę, įmeta stiklinėn žiedą, prie jos iš abiejų pusių pastato po uždegtą žvakę, o prieš save veidrodį ir žiūri į jį. Veidrodyje pamato tai, ką nori (Raseinių apskr., LTA 482 (206)).

(Nukelta į 18 p.)

Vilnius naktį iš Kūčių į Kalėdas.
Danutės Mukienės nuotrauka

(Atkelta iš 17 p.)

Jei Kūčių nakties 12 val. nueisi į duobę, pasistatysi du veidrodžius, tarp jų dvi degančias žvakes, žiūrėsi į veidrodį, matysi visą savo praeitį (vargus, nelaimes ir t. t.), pagaliau – iš tolo atslenkantį karstą. Tada reikia pašokti nuo veidrodžių ir juos suglausti – visą tau skirtą amžių išgyvensi. Jei veidrodžių greit nesuplosi, karstas prisirtins ir tais metais mirsi (Ylakiai 80).

Reikia Kūčių naktį sustatyti du veidrodžius vieną prieš kitą, tarp jų pastatyti dvi uždegtas žvakes, nuogam atsistoti tarp veidrodžių ir žiūrėti. Už nugaros esančiame veidrodyje pamatysi visą savo gyvenimą (Tverai 32); jei bus skirta – pamatysi pro duris įeinantį ir kavalių (Šilalė 60).

Kūčių naktį 12 val. iš kambario išneša visus šventus daiktus ir žiūri į veidrodį. Jei mato šokančius – išteka (vyras apsiveda), o jei karstą – miršta (Kvėdarna 23).

Kūčių naktį jei žiūrėsi į veidrodį, tai išsipildys visa, ką tu jame pamatysi. Jei matysi mergaitę – apsivesi, jei karstą – mirsi (Plateliai 83).

Je mergaitė nori pamatyti savąjį, turi Kūčių naktį 12 val. pastatyti du veidrodžius, uždegti dvi žvakes, atsistoti tarp veidrodžių, sumerkinti į indą kojas ir jas mazgoti. Kas atneš vandens, tas bus jos mylimasis (Šilalė 38).

Kartą viena mergina Kūčių naktį 12 val. pasiėmė du veidrodžius, kad pamatytų savąjį. Atsidariusios durys ir įėjęs jaunas, gražus kareivis, kuris pasakęs: „Labas vakaras“. Mergaitė labai išsigandusi. Kareivis greit išėjęs iš kambario. Tačiau, jam išeinant, mergina dar spėjusi pašokti iš vietos, ištraukti jo šautuvą. Vėliau jį užrakino skrynioje. Už vienerių metų kareivis, atitarnavęs kariuomenėje, grįžęs namo. Nuvažiavęs į „zalietas“ pas tą pačią merginą, kuri buvo jo šautuvą ištraukusi. Tada ji jam tą šautuvą ir parodžiusi, papasakojusi vaikinui, kaip tą šautuvą iš jo paėmė. Jaunasis prisiminęs, kad sapne buvęs nuėjęs Kūčių vakare pas ją. Jaunikis vedęs tą merginą (Šilalė 38).

Mergaitė, norėdama pamatyti savąjį, Kūčių naktį 12 val. padeda ant stalo stiklinę su vandeniu. Į stiklinę įdeda savo paveiksluką. Jos paveikslukas pavirsta į būsimą atvaizdą (Kvėdarna 27).

Je mergaitė nori pamatyti savąjį, ji turi ilgai žiūrėti į veidrodį. Pamačiusi turi greitai atsitraukti, nes tas vaizdas gali atgyti ir ją nužudyti (Skudvilė).

Norint savąjį pamatyti, per Kūčių vakarienę ir po vakarienės reikia visai nieko nekalbėti. Kai visi nueina miegoti, reikia prie veidrodžio uždegti dvi nešvėstas (nepašventintas) žvakes, atsistoti prieš jas ir laukti. Ką pamatysi, tas bus tavasis (Kaltinėnai 13).

Kūčių naktį reikia nueiti į negyvenamą namą, nusi-

nešti du veidrodžius ir žvakę. Tarp veidrodžių reikia pastatyti uždegtą žvakę, o vėliau nuo veidrodžio nubraukti rasą – pamatysi mylimąjį (Skudvilė 44).

Mergaitė, norėdama pamatyti mylimąjį, turi žiūrėti iš šono į veidrodį. Tada pasirodys mylimasis (Šilalė 49).

Je mergaitė nori pamatyti savąjį, Kūčių vakare užsirakina viena kambaryje, užsileidžia ant langų užuolaidas, pasistato ant stalo veidrodį, uždega jam iš šonų po žvakę ir žiūri kol pamato savąjį. Pamačiusi savąjį, suvožia ant stalo veidrodžius ir išbėga iš kambario į lauką (Kvėdarna 15).

Viena mergaitė, žiūrėdama į veidrodį, pamatė savąjį ir ilgai į jį žiūrėjo, nes iš karto jo negalėjo pažinti. Pasirodęs mylimasis mergaitėi davė plaštaka į veidą ir ant jos veido rankos išdeginta žymė pasiliko visam amžiui (Kvėdarna 15).

Vaikinas, kuris turi daug mylimųjų ir nori iš jų vieną kurią nors vesti, Kūčių naktį atsigula prie slenksčio. Tą naktį jo tikroji mylimoji atneša gerti (Girkalnis LTA 457 (23)).

Kūčių vakare mergaitės, eidamos miegoti (gulti), pasideda po lova vandens bliūdą (dubenį). Jaunikis, naktį per sapną paprašęs gerti, bus jos mylimasis (Laukuva 3).

Kūčių vakare, atsistojęs už trobos į rytus, sušvilpk – atsilieps tau skirtoji (Plungė LTA 284 (70339)).

Pavalgius Kūčių vakarienę, reikia surinkti nuo Kūčių vakarienės likusias silkių galvas ir, paėmus jas, vieną kartą apie gryčią apeiti – pamatysi savo mylimąjį arba mylimąją (Girkalnis LTA 457 (16)).

Kūčių dieną reikia nieko nevalgyti ir tik vakare suvalgyti vieną silkę. Naktį būsimasis gyvenimo draugas atneš vandens atsigerti (Plungė LTA (7032)).

Mergaitė, kuri nori ištekėti, nusiprausti, Kūčių vakare vandenį ir rankšluostį padeda prie savo lovos. Kas naktį ateis praustis, tas bus jos būsimasis (Kvėdarna 22).

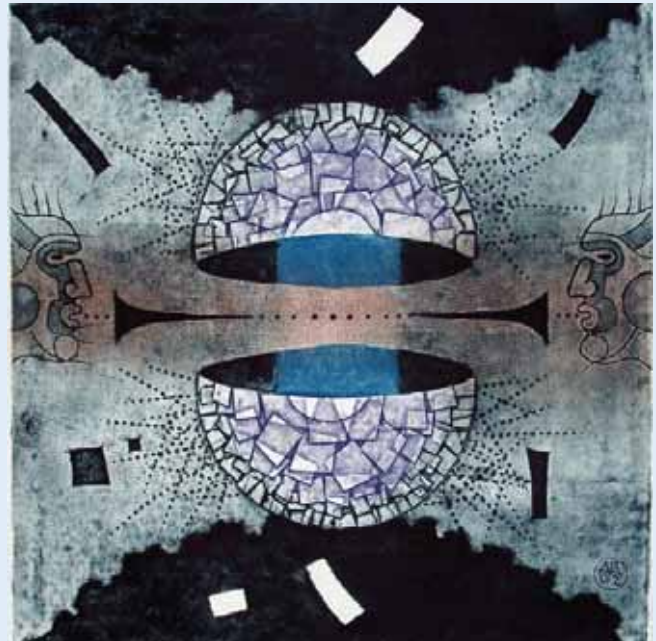
Kūčių vakare į duonkepį įkiša grabnyčios žvakę ir laukia. 12 val. ateina ir už stalo valgyti atsistodami mylimasis (Tverai 32).

Je, mergaitė nori sužinoti, koks bus jos mylimasis, Kūčių vakare eina viena į nuošalų kambarį, pasistato veidrodį, uždega dvi vaškines žvakes ir žiūri per petį į veidrodį. Kai pamato savo mylimąjį veidą, neatsisuka į jį, o tik ištaria: „Tu mano turėsi būti ir būsi“ (Kvėdarna 21).

Kūčių vakare, kai moteris viską iškepa, pečius atšąla, išsirengia visai nuoga ir įlenda į pečių taip, kad kojos būtų atsuktos į aslą. Tada pamato savo atvaizdą (Raseiniai LTA 783 (259)).

Norėdama sužinoti, koks yra jos būsimasis, mergina Kūčių vakare visai nuoga šluoja visus kambarius ir sąšlavas išneša išpilti į lauką. Ten ji būtinai susitinka savo būsimąjį (Raseiniai 783 (258)).

Kūčių vakare moteriškė, kuri nori ištekėti, nusirengia nuogai ir šluoja trobą tol, kol ateina koks vyras.

Tas vyras, kuris ateina, bus jos vyras (Šilalė 1).

Kas nori pamatyti savąjį, Kūčių vakare nusirengia nuogai ir šluoja trobą. Ką pamato šluojant, už to išteka (Šilalė 64).

Mergaitė, norėdama sužinoti, koks bus jos vyras, Kūčių vakare eina viena į kambarį, užsidaro langines, pasideda ant stalo veidrodį, uždega dvi žvakės. Jei pamato seną vyrą, ištekės už seno ar našlio, jei jauną – ištekės už jauno vyro, jei karstą – greit mirs (Šilalė 47).

Jei, mergaitė nori pamatyti savąjį, Kūčių naktį 12 val. apsisiaučia balta paklode, atsistoja prieš veidrodį ir žiūri. Pasirodo jaunikis (Raseiniai LTA 482 (187)).

Mergaitės Kūčių vakare pripila dubenį vandens, pakabina švarų rankšluostį, išeina į lauką ir žiūri į vidų. Atėjęs būsimasis vyras prausiasi, šukuojasi ir sėdasi prie stalo valgyti. Viena visa tai padarė. Išėjusi laukan pamatė labai gražų vaikną. Kaip tik už tokio ir ištekėjo. Tą įvykį papasakojo savo draugei, kuri taip pat padarė. Išėjusi laukan troboj nieko nematė, išgirdo balsą už nugaros: „Ką čia matai, ko žiūri?“ Apsisukusi pažiūrėjo – velniukas ten bestovys (Raseiniai LTA 783 (260)).

Mergaitė, norėdama sužinoti, koks bus jos vyras, Kūčių naktį atsigula troboj, po galva pasideda plytą ir laukia. Kas pirmas ateis, tas bus jos vyras (Laukuva 10).

Mergaitės, norėdamos pamatyti savo jaunąjį, Kūčių naktį 12 val. eina prie veidrodžio, rankose laikydamos uždegtą žvakę, pakištą po puodu. Tada pamato savo būsimąjį vyrą (Šilalė 69).

Jei mergaitės nori sužinoti, koks bus jų būsimasis vyras, Kūčių vakare užsidaro kambaryje, užsikuria ugnį ir visos deda po šakalį į ugnį. Tada maišo tešlą. Kiekviena deda po šaukštą druskos, vandens, miltų ir

Dailininko Alfonso Čepausko kūriniai

suminko. Vėliau iš tos tešlos padaro ir iškepa tris blynus. Tada kiekviena mergaitė, suvalgiusi po blyną, eina miegoti. Naktį 12 val. turi pabusti ir užlipti ant vir-

(Nukelta į 20 p.)

Lyg sniegas baltas skulptūros ant Plungės kunigaikščių Oginskių centrinių rūmų ir Plungės kunigaikščių Oginskių parko centrinis parteris žiemą. Vlodo Gaudiešiaus nuotraukos

(Atkelta iš 19 p.)

šaus. Ten pamatys savo būsimąjį vyrą (Šilalės valsčiaus Pajūrio bažnytkaimis, Z. Kungys).

Kūčių vakare mergina išeina į lauką ir žiūri pro langą į tą vietą, kur ji pati sėdėjo valgydama kūčias. Pamato savo būsimąjo vyro galvą (Raseiniai LTA 482 (388)).

Jei namiškiai nori, kad jų namiškė mergaitė pamatytų savo būsimąjį vyrą bei savo ateitį, daro „Kūčių stalių“. Nuošalioje vietoje, kur niekas nevaikšto, paruošia „Kūčių stalių“ ir ant jo sudeda po truputį visų Kūčių valgių. Užstalyje pastato veidrodį ir uždega žvakes. Kai jau viskas paruošta, vakare siunčia mergaitę į tą kambarį, prašydami jos ką nors atnešti. Mergaitė, nieko nenumanydama, įeina į kambarį ir prie „Kūčių stalių“ pamato bevalgantį savo būsimąjį vyrą. Jei pamato karstą – mirs (Raseiniai LTA 482 (93)).

Jei mergaitė nori sužinoti, kokį vyrą gaus, Kūčių dieną 12 val. pasilieka viena kambarį, pasistato vieną priešais kitą du veidrodžius, uždega dvi pašventintas žvakes, atsistoja tarp veidrodžių ir žiūri. Tada ji pamato būsimąjį vyrą (Raseiniai LTA 783 (262)).

Kūčių vakare mergaitė atsisėda prieš veidrodį, už-

dega dvi žvakes ir žiūri. Ką vidurnaktyje veidrodyje pamato, tas bus jos vyras (Šilalė 74; Skaudvilė 41). Pamatę jaunikį, greit nuo veidrodžio pasitraukia, kad jis jos nenužudytų (Šilalė 75).

Mergaitė, Kūčių vakare, pavalgiusi kūčias, eina į klėtį, užsidega žvakę ir 12 val. žiūri į veidrodį. Kas žvakę užpūs, tas bus jos vyras (Skaudvilė 44).

Kūčių naktį 12 val. vaikinai (mergaitės) pasistato prie veidrodžio dvi uždegtas žvakes ir visą laiką žiūri tiesiai į veidrodį. Ką pamato, tas išsipildo. Jei vaikinai pamato mergaitės atvaizdą – apsives, jei mergaitė vaikino – ištekės (Šilalė 48).

Jei mergaitė nori sužinoti, už kokio vyro ištekės, Kūčių vakare suneša visus valgius į kambarį ir barškina į duris sakydama: „Prašom, prašom ant Kūčių“. Būsimasis vyras pasirodo (Tverai 34).

Mergaitė, norėdama sužinoti už ko ištekės, Kūčių vakare maudosi. Kas įjėjęs jai paduoda rankšluostį, tas bus jos vyras (Šilalė 77).

Kūčių naktį 12 val. mergaitė kambarį užsidega dvi žvakes ir žiūri į veidrodį. Jei pamato vyriškį, už jo ištekės (Tauragės 25), o jei pamato apysenį žmogų – už našlio ištekės (Kvėdarna 15).

Vaikinai Kūčių naktį 11 val. vienas užsirakina kambarį, pasistato prieš duris veidrodį. Prie veidrodžio uždega dvi žvakes, sėdasi priešais veidrodį ir žiūri, laukia, kol laikrodis išmuš 12 valandą. Kas tuo metu įeis pro duris, tą jis ves (Šilalė 50).

Mergaitė Kūčių dieną pasninkauja ir meldžiasi, o naktį 12 val. atsistoja tarp dviejų veidrodžių. Tada prieina jaunikis ir ją pasveikina – už jo ištekės (Šilalė 58).

Kūčių vakare mergina mazgoja kambario grindis. Kambario gale pastato veidrodį ir pradeda kambario grindis mazgoti nuo durų. Ką ji tuo metu veidrodyje pamato, už to išteka. Viena mergina, mazgodama kambarį, pamatė pro duris įeinant giltinę su karštu. Mergina labai išsigando ir netrukus mirė (Šilalė 47).

Kūčių vakare mergaitės šluoja kambarius, o apie 10–11 val. išneša sąšlavas į daržą, beria jas per galvos viršų į nugaros pusę ir greitai atsisukusios atgal pažiūri. Jei pamato ant trobos kaminų stovintį savo mylimąjį, už jo ištekės (Ylakiai 71).

Ant trobos aukšto paruošia Kūčių stalių ir apdeda jį tais valgiais, kuriuos per kūčias valgo. Mergaitės, pavalgiusios kūčias, bėga žiūrėti. Kokį žmogų bevalgant pamato, už to išteka (Raseiniai LTA 482 (57)).

Mergaitės, pavalgiusios kūčias, tris kartus apibėga apie namą. Ką sutinka trečią kartą bėgdamos, už to išteka (Raseiniai, LTA 482 (57) ir Šilalė 58).

Kūčių naktį 12 val. mergina (vaikinas), laikydamas rankoje žvakę, užlipa ant trobos viršaus ir tris kartus eina aplink kaminą. Jei pamato kavalierių,

už jo išteka, jei karstą – miršta (Plateliai 81).

Kūčių vakare mergaitės deda dėžutėn korteles, ant kurių yra parašiusios vyrų vardus. Kuris vyras pro dėžutę praeina, už to išteka (Kvėdarna).

Jei mergina turi kelis kavalierius ir nežino už kokio tekėti, Kūčių naktį 12 val. užsirakina viena kambaryje, prie veidrodžio uždega dvi grabnyčių žvakes, nusirengia visai nuoga (kasose negalima palikti nei šukų, nei smeigių) ir vaikščioja po aslą. Koks kavalierius pasirodo, už to tais metais išteka. Jei pasirodo šuo – neištekės, išgirs paskalas ir gali nelaiminga tapti (Plateliai 81).

Kūčių vakare 12 val. ant stalo pasistato du veidrodžius, iš šonų uždega po žvakę ir žiūri į jį. Jei veidrodyje pamato jaunikaitį, tais metais ištekės (Laukuva). Pasiima kryželį, užsidega dvi pašventintas žvakes. Iš pradžių mato velnius praeinant, o paskui – beateinantį savo kavalierių ir tai metais už jo išteka (Tauragė 25). Jei pamato karstą – mirs. Kai pamato karstą, tuoj suglaudžia veidrodžius, kad nemirtų, nes ilgai žiūrėti į karstą negalima (Plateliai 70).

Kūčių vakare merginos paima ištirpinto švino ir pila jį į vandenį. Jei iš išpildo švino pasidaro akėčių forma – ištekės už ūkininko, jei plunksnos – ištekės už raštininko, jei lopšio formos – turės vaikų (Girkalnis LTA 407 (368)).

Mergaitės, norėdamos sužinoti būsimojo vyro būdą, Kūčių vakare buria kortomis. Jei vieni tūzai sueina, jos vyras bus gero būdo ir turtingas (Šilalė 68).

Mergaitė, norėdama sužinoti, koks bus jos jaunikis, Kūčių naktį 12 val. užlipa ant viršaus, eina tris kartus apie kaminą ir pamato jaunikį. Jei jaunikis garbanotais plaukais – bus piktas, jei geltonais – geros širdies žmogus (Šilalė 70).

Mergaitės, norėdamos sužinoti, ar jų būsimojo vyras bus turtingas, ar ne, Kūčių vakare traukia iš stogo šiaudą. Jei storą šiaudą ištraukia – gaus turtingą vyrą, jei ploną – biedną (neturtingą) vyrą.

Mergaitės, norėdamos sužinoti savojo turtingumą, Kūčių vakare padeda savo batą į voratinkliuotą vietą. Jei batą voratinkliai apraizgo – gaus turtingą vyrą, jei ne – neturtingą (Kvėdarna 27).

Kūčių vakare mergaitės, norėdamos sužinoti būsimojo vyro turtingumą, parašo į korteles žodį „turtingas“, „neturtingas“ ir, nežiūrėdamos į jas, ištraukia 1 kortelę su užrašu, kur parašyta turingas ar ne (Girkalnis LTA 482 (247)).

Jei Kūčių vakare mergina sutinka turtingą žmogų – gaus turtingą vyrą, jei neturtingą – ir vyrą gaus neturtingą (Šilalė 68).

Kūčių naktį vaikinai, eidami miegoti pasideda po pagalve rankšluostį. Jei rankšluostis naktį sušlampa, gaus švarią žmoną (rankšluostį sušlapina būsimoji žmona). Jei rankšluostis nesuslampa, gaus nešvarią žmoną (Kvėdarna 27).

Mergaitės Kalėdų vakare eina į tvartą, tamsoje išpeša avies vilnų. Kokia yra vilnų spalva, tokie būsimojo vyro plaukai (Plungė LTA 284 (7035)).

PATEIKĖJAI:

1. A. Rubšys, Bučių k., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
2. Z. Batys, Girvainių k., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
3. P. Gudauskas, Renčių k., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
4. G. Šimaitytė, Laukuvos m., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
5. A. Rupšlaukis, Dargalių k., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
6. [neįskaitomas tekstas]
7. St. Stirbinskis, Bilonių k., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
8. K. Kėdavičius, Juodainių k., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
9. E. Kazlauskytė, Trumpainių k., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
10. M. Straukaitė, Girvainių k., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
12. Br. Klimaitė, Orvidiškių k., Kaltinėnų vlsč., Tauragės ap.
13. K. Monstvilas, Tauragės apskr. (pavardė sunkiai išskaitoma, todėl gali būti iššifruota neteisingai)
14. Z. Grimailaitė, Bartašiškės k., Kaltinėnų vlsč., Tauragės apskr.
15. S. Vyštartaitė, Drobūkščių k., Kvėdarnos vlsč., Tauragės apskr.
- 16–17 – neįskaitomas tekstas
18. J. Tallat-Kelpša, Padievyčio vnk., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
19. J. Voveris, Laukuvos m., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
20. A. Rocevičiūtė, Laukuvos m., Laukuvos vlsč., Tauragės apskr.
21. A. Audenis, Buišių k., Kvėdarnos vlsč., Tauragės apskr.
22. Bumbulytė, Lembo k., Kvėdarnos vlsč., Tauragės apskr.
23. Z. Rapolavičiūtė, Kvėdarno s m., Kvėdarnos vlsč., Tauragės apskr.
25. M. Zėmeckis, Lylavėnų k., Tauragės vlsč., Tauragės ap
27. P. Sungaila, Klabų k., Kvėdarnos vlsč., Tauragės apskr.
28. Z. Vaitkutė, Rietavo m., Rietavo vlsč., Telšių apskr.
29. C. Jomantas, Strošlaukio k., Rietavo vlsč., Telšių apskr.
- 30–31 – neįskaitomas tekstas
32. L. Lukauskytė, Zorabų k., Tverų vlsč., Telšių apskr.
- 33 – neįskaitomas tekstas
34. V. Jomantas, Pajomančio k., Tverų vlsč., Telšių apskr.
- 35–36 – neįskaitomas tekstas
37. E. Aurylaitė, Ringalių k., Skaudvilės vlsč., Tauragės apskr.
38. V. Radžius, Tūbinių k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
- 39 – neįskaitomas tekstas
40. B. Leškytė, Upynos k., Skaudvilės vlsč., Tauragės apskr.
41. S. Dainauskas, Upynos m., Skaudvilės vlsč., Tauragės apskr.
- 42 – neįskaitomas tekstas
43. A. Macijauskaitė, Paupynos k., Skaudvilės vlsč., Tauragės apskr.
44. E. Žymantaitė, Vanagiškės k., Skaudvilės vlsč., Tauragės apskr.
45. S. Songailaitė, Vytogalos k., Skaudvilės vlsč., Tauragės apskr.
46. B. Linkis, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
47. S. Trapaitė, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
48. E. Kelpšaitė, Pakalniškių k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
49. J. Macevičiūtė, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
50. R. Kuizinaitė, Dryžų k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
51. B. Gestautaitė, Obelynos k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
- 52–53 – neįskaitomas tekstas
54. K. Šaulinskaitė, Balsių k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
55. V. Straukas, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
- 56–57 – neįskaitomas tekstas
58. L. Gerulytė, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
59. L. Andriejauskytė, Lingiškės k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
60. Cibulskytė, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
- 61 – neįskaitomas tekstas
62. E. Stankūnaitė, Lingiškės k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
63. E. Lingytė, Vaičių k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
64. O. Ruzgaitė, Zobėlijos k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
65. D. Petkūnaitė, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
66. J. Raudoniūtė, Palokysčio k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
67. E. Gabdankaitė, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
68. L. Kinsgailaitė, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
69. Pr. Zalcas, Pajerubinio k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
70. A. Pokvitytė, Girininkų k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
- 71–73, 80, 81. J. Mickevičius, Maciūkių k., Platelių vlsč., Kretingos apskr.
74. E. Astrauskytė, Pajerubinio k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
75. Z. Šniukštaitė, Jokūbaičių k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
76. A. Gražinskytė, Šerikų k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
77. J. Dirmantas, Nevočių k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
78. Z. Beršmanaitė, Šilalės m., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
79. A. Poškai tė, Didkiemio k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
- 80–81 – neįskaitomas tekstas
82. A. Poška, Lentinės k., Šilalės vlsč., Tauragės apskr.
83. J. Godeikytė, Bebrungėnų k., Platelių vlsč., Kretingos apskr.